

PORSGRUNN KOMMUNE

Handlingsprogram 2026-2029

Administrasjonsutvalg / Formannskapet 30.10.25

PORSGRUNN KOMMUNE

Kommunens viktige og store oppdrag

- Sikre gode velferdstjenester tilpasset innbyggeres behov
- Samfunnsutvikling
- Innenfor forsvarlige økonomiske rammer

Helhetlig ansvar – må prioritere og tilpasse tjenester etter demografi, økonomi og behov
« *Vi har de pengene vi har* »

PORSGRUNN KOMMUNE

Porsgrunn mot 2040

Kommuneplanens samfunnsdel 2025-2040

Sammen om Porsgrunn

Livsmestring
og fellesskap

Robust
samfunns-
utvikling

En grønnere
framtid

Innovativ og
inkluderende
tjenesteutvikling

PORSGRUNN KOMMUNE

Bakteppe for HP 2026 - 2029

- Porsgrunn er en veldrevet og omstillingsdyktig kommune med gode tjenester
- Det er tatt krevende grep for å sikre økonomi og tjenester til innbyggere
- Porsgrunn har et **godt utgangspunkt** for videre nødvendig omstilling

Utfordringer fremover er kjent

- Færre barn og flere eldre (280 færre i barneskole og 330 flere over 80 år)
- Økt utenforskap
- Press på økonomiske rammer
- Knapphet på arbeidskraft

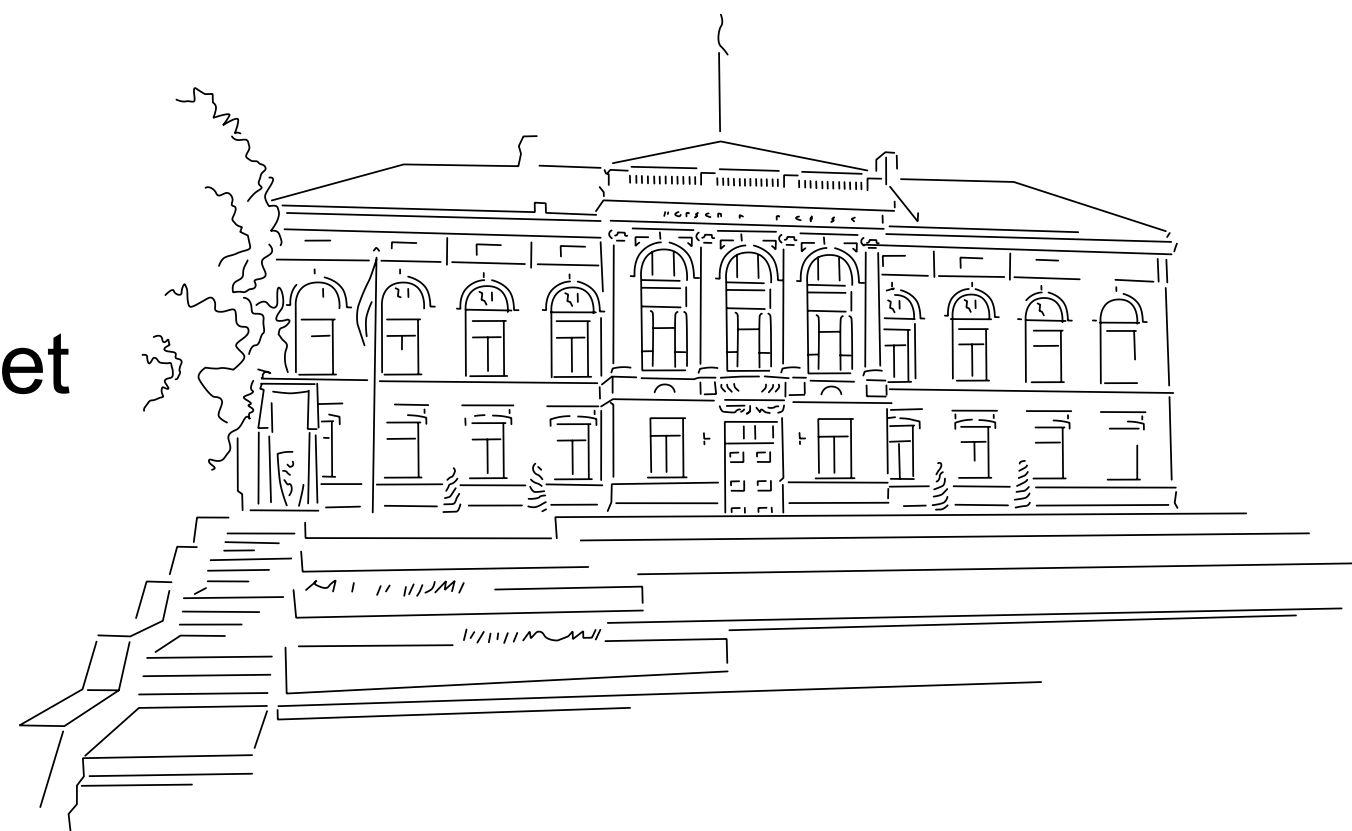
=> **Vi må bruke 2026 til å være i forkant**

Profil HP 2026 - 2029

Ansvarlig, forutsigbar og stram økonomistyring

- Viderefører vedtatt innsparing på samlet 100 millioner (70 millioner i 2025 og 30 millioner i 2026)
- Tiltak for å møte endringer i demografi er innarbeidet
- Justeringer lagt inn for realistiske budsjetttrammer
- Videre omstilling i perioden nødvendig gjennom felles og kunnskapsbasert arbeid og tydelige prioriteringer og styring

Strategier for ansvarlighet og omstilling

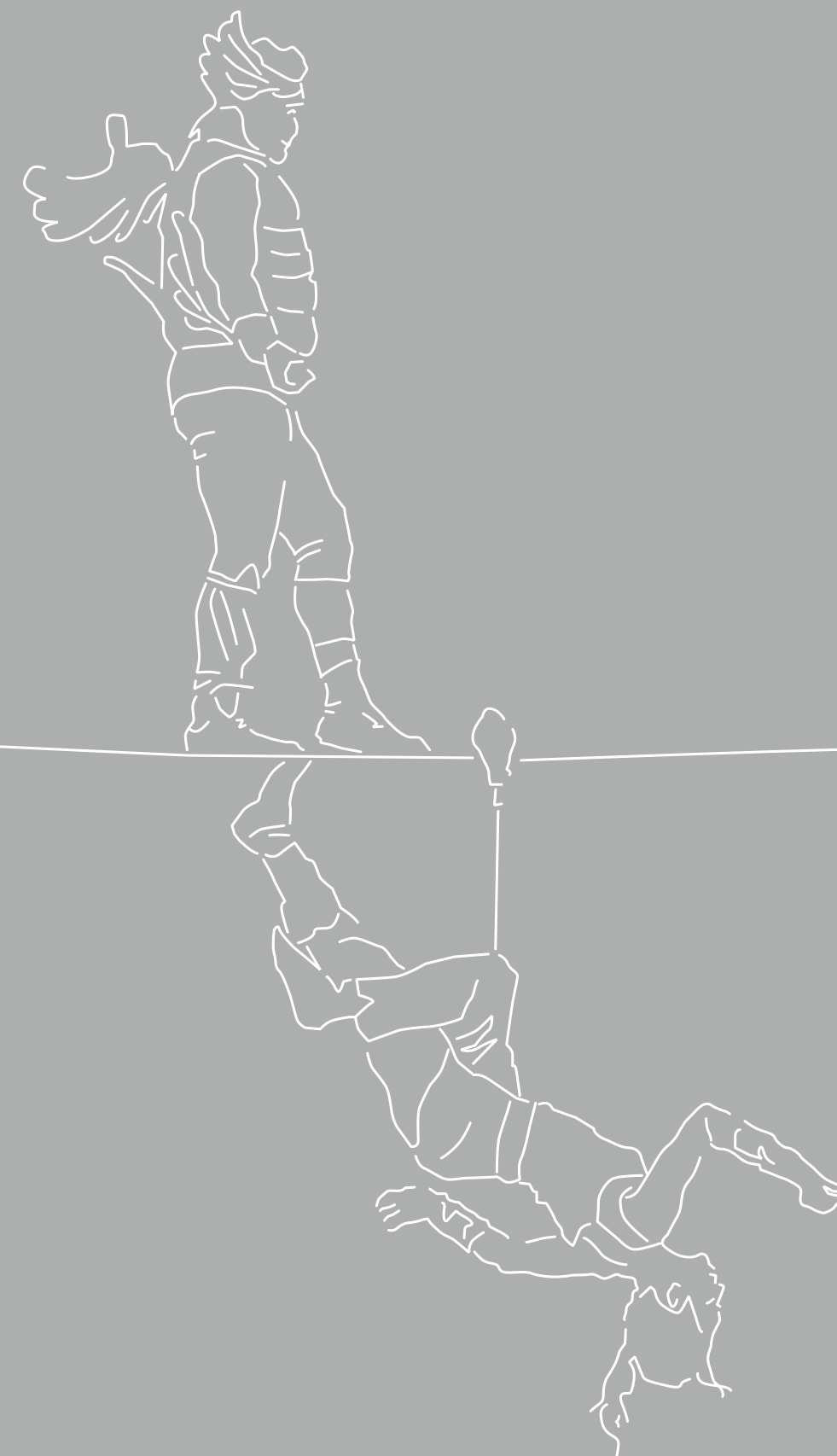
- Tilpasse tjenester etter endringer i behov og demografi
- Redusere fremtidig press på tjenestene – særlig innen helse og omsorg
- Boformer og tjenester som gjør at flere kan mestre mer selv
- Mer forebygging, frivillighet, teknologi og samhandling
- Være en attraktiv kommune
- Jobbe på nye måter, vise handlekraft og prioritere de som trenger oss mest

=> Tenke langt og handle nå

PORSGRUNN KOMMUNE

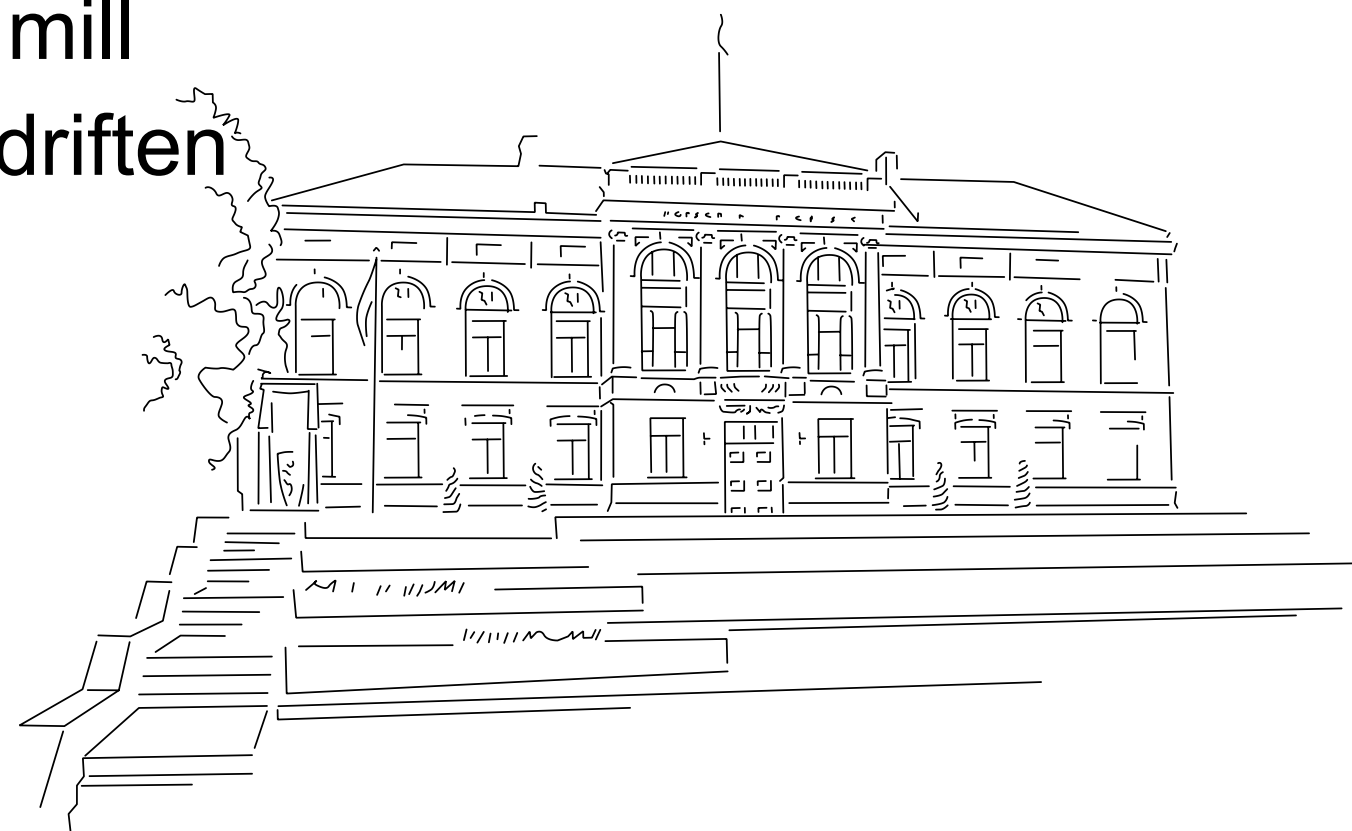
Økonomi

Status 2025

- Driften totalt sett styrer mot 0, potensiell nedside 15 mill
- Månedsrappport september peker mot 3 mill i avvik i driften
- Innsparingstiltakene realiseres fortløpende
- Laveste nivå sykefravær siden pandemien i 2020
- **Godt utgangspunkt for HP26-29!**

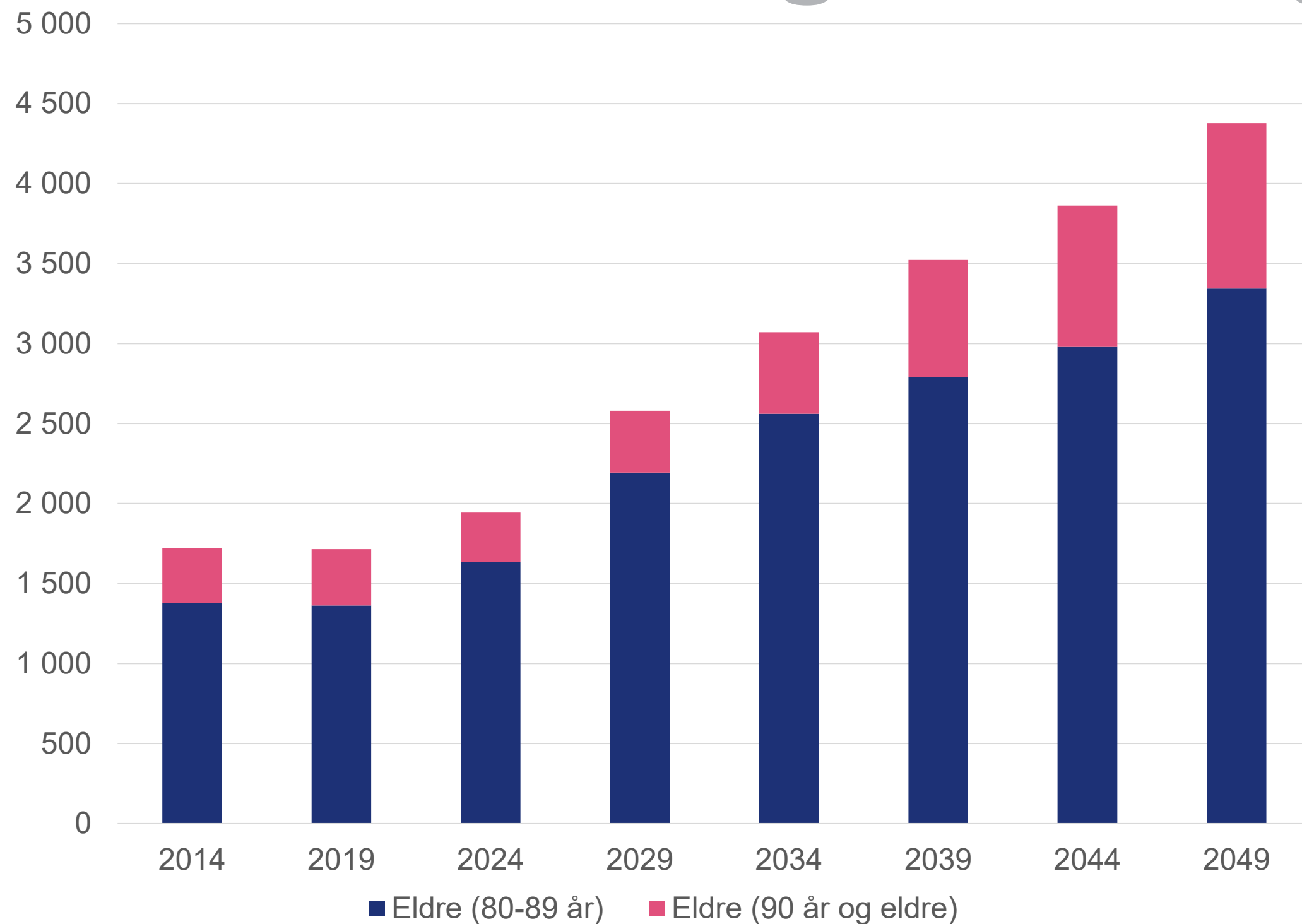
Hovedmomenter Statsbudsjettet 2026

- **Frie inntekter** øker som signalisert i kommuneproposisjonen, men i nedre sjikt
- Porsgrunn kommune blant de som fikk **mest økning i overføringene** fra staten blant nærliggende kommuner (særlig knyttet til demografi)
- Kommunal deflator er i 2026 på 3,5%, og kommunens enheter blir kompensert etter denne.
 - *Deflator er benevnelsen på en kombinasjon av lønn, pensjon og prisvekst. Antatt prisvekst er 2,8% og lønn 4%*
- **Nye avskrivningstider** på vann- og avløpsanlegg medfører lavere gebyrvekst framover, men veksten vil i Grenland fremdeles bli formidabel!
- Generell svak kommuneøkonomi i landet begrunnes ifg. Staten ikke av økte rentekostnader, men av **manglende omstilling**.

PORSGRUNN KOMMUNE

Befolkningsutvikling i Porsgrunn

Økt behov for pleie- og omsorgstjenester

Redusert behov for tjenester til barn og unge

NB: Inntektssystemet gir NETTOutjevning

- Inntektssystemet fra staten gir netto utjevning:
 - + Økt behov i pleie og omsorg
 - (**MINUS**) redusert behov blant barn og unge
 - = Rammeoverføringen fra staten
- Staten forutsetter at kommunen flytter **krone for krone** mellom tjenesteområdene ettersom behovet forandrer seg

Staten er raus – men ikke dum!

Rammebetingelser fremover – endringer utgiftsbehov

Endring	Kommune						
utgiftsbehov per 1.1	Pleie- og omsorg	Grunnskole	Barnehage	Sosial helse	Barnevern	SUM	
2026	26 763	-3 977	-9 257	1 151	2 022	-889	15 814
2027	31 022	-21 618	5 445	1 851	1 858	-560	17 998
2028	31 728	-5 422	1 361	1 407	1 965	61	31 100
2029	28 440	-6 227	2 178	885	1 768	-97	26 947
2030	22 524	-7 774	6 262	839	1 566	-77	23 339
2031	31 196	-6 947	4 901	1 040	2 158	-186	32 161
2032	25 300	-3 968	2 723	-85	2 344	-178	26 136
2033	33 315	-5 690	3 267	-359	2 077	-130	32 481
2034	36 535	2 771	2 178	182	1 803	-308	43 160
2035	43 074	-1 423	2 723	32	1 956	-341	46 022
Sum 2026-2035	309 897	-60 275	21 781	6 943	19 516	-2 705	295 158

Omstillingsjobben fortsetter

Ca 70 mill. kroner innsparinger i 2025

Ytterligere innsparinger på 30 mill. kroner i 2026 som følge av helårseffekter og noen tiltak har lengre tidsramme enn andre.

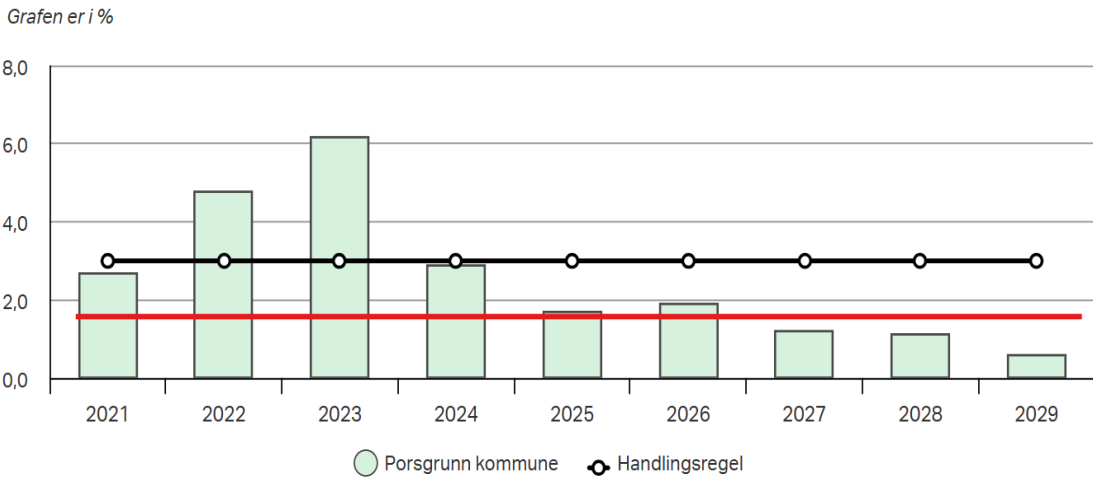
Uten tiltakene ville det vært en prognose de neste årene som hadde gjort store innhogg i disposisjonsfondet og negativt netto driftsresultat

De fleste områder skal nå ha realistiske rammer å strekke seg etter.

Det er nødvending med både ytterligere innsparingsarbeid, og de skal komme fra **gode kunnskapsgrunnlag, analyser og prioriteringer**. Effekten bør ligge i størrelsesorden 20-30 mill i året i årene som kommer.

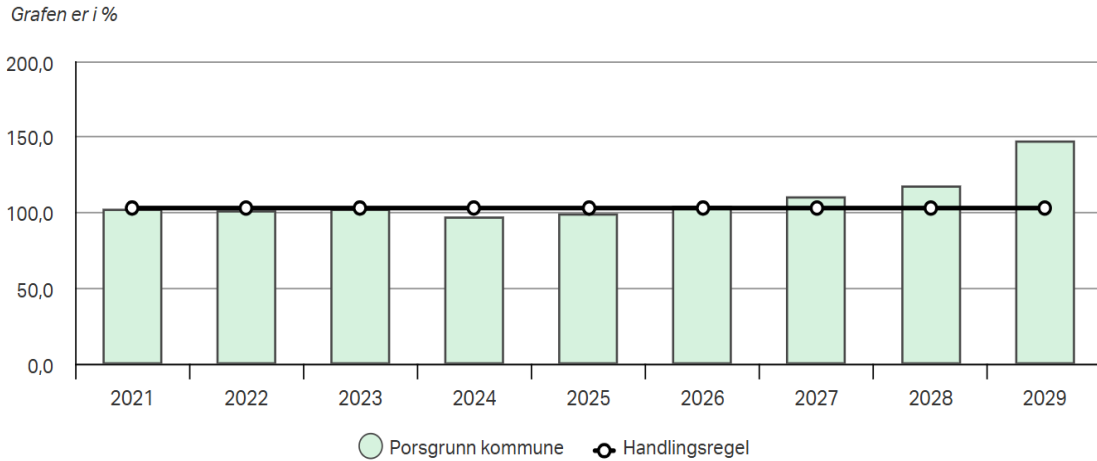
Finansielle nøkkeltall

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

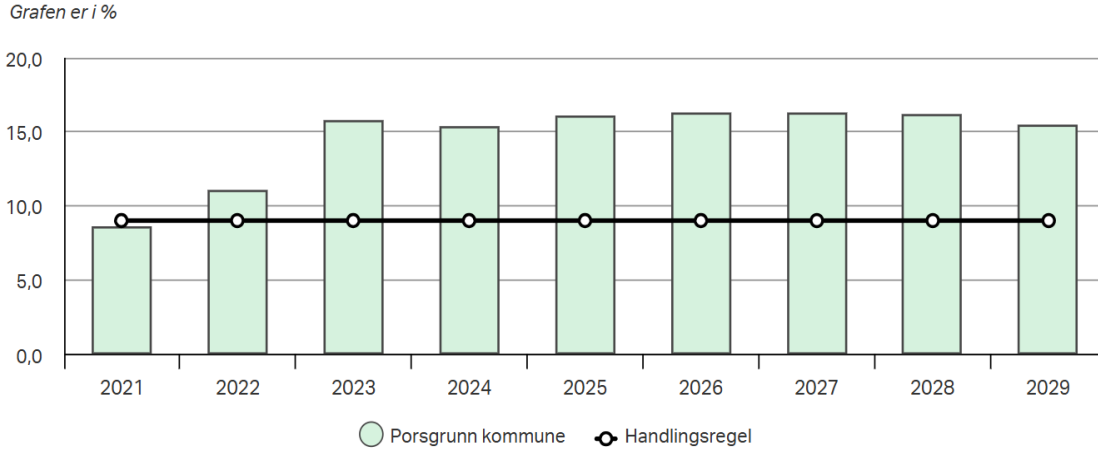
Tabell	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	Budsjett 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029
	2,7 %	4,8 %	6,2 %	2,9 %	1,7 %	1,9 %	1,2 %	1,1 %	0,6 %

Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Tabel	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	Budsjett 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029
	102,1 %	101,2 %	102,1 %	96,3 %	98,4 %	103,9 %	110,3 %	117,1 %	146,8 %

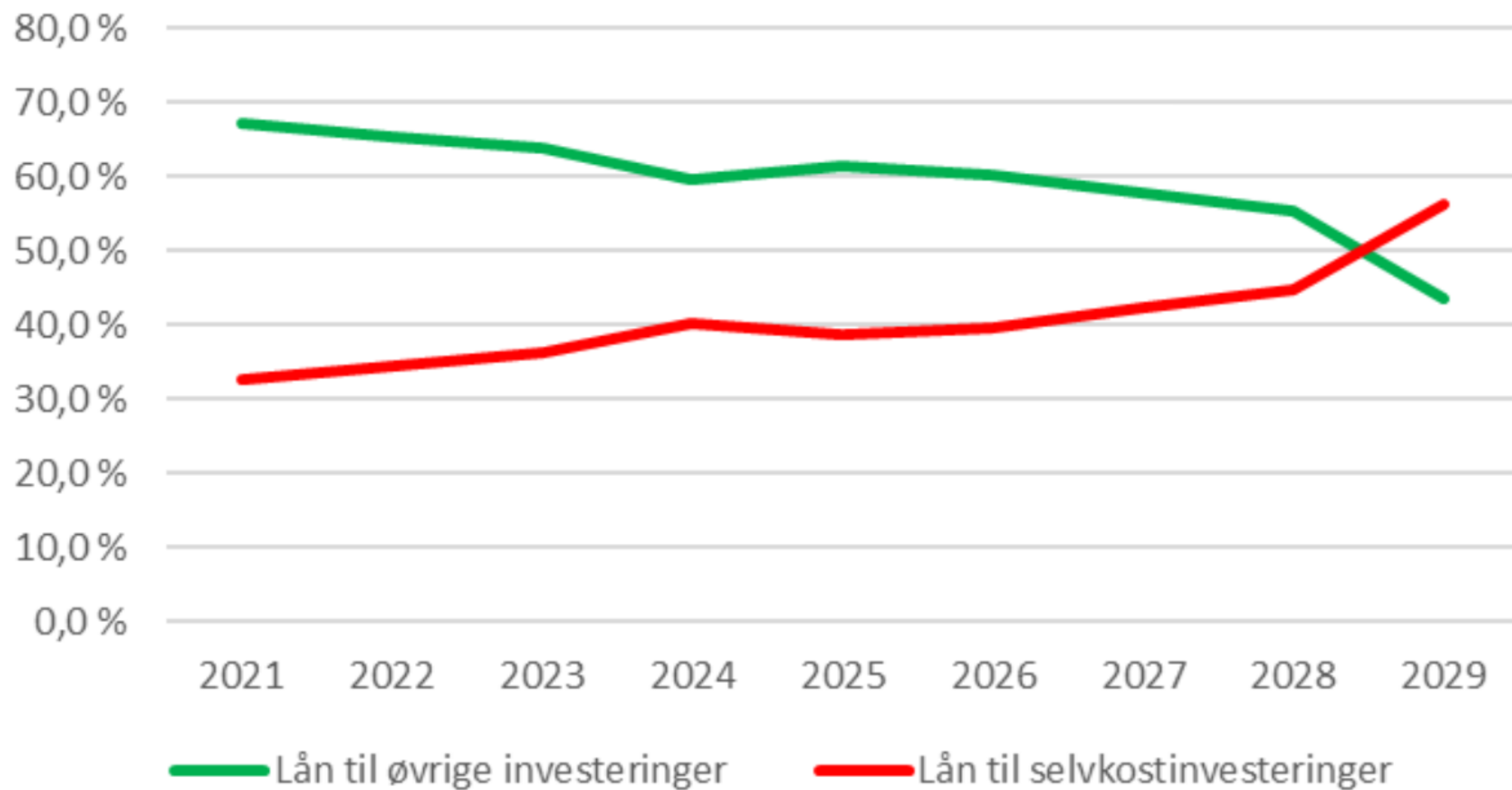
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	KOSTRA 2024	Budsjett 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028	Økplan 2029
	8,6 %	11,0 %	15,7 %	15,3 %	16,0 %	16,2 %	16,2 %	16,1 %	15,4 %

Fordeling mellom selvkostgjeld og øvrig gjeld.

Budsjettforutsetninger

- Vedtak om økning av **bunnfradrag eiendomsskatt opprettholdes**, og går fra et bunnfradrag på 1,2 mill. kroner til 1,3 mill. kroner. For eksempelbolig med formuesverdi 2,5 mill kroner er det en årlig reduksjon på 400. kroner
- Forventet **utbytte Skagerak Energi** er på 104 mill. kroner i 2026. Estimert til 80. mill. kroner i 27-29.
- For **Porsgrunn Utvikling** er forventet **utbytte** på 5 mill kroner i året
- **Avkastningen** på langsiktige plasserte midler er satt til 6%, noe som gir avkastningsforventning på 40 mill. kroner.
- **Gjennomsnittlig renter** er forventet å gå ned fra 4% i år (2025) til 3,35% i 2029. Rentekostnaden vil gå opp som følge av større investeringer i perioden.

Lånegjeld pr 31.12	Anslag lånegjeld (i mill. kroner)	Gj.snitt rente	Rente- kostnader
2022 Regnskap	4 183	1,60 %	67
2023 Regnskap	4 336	2,81 %	122
2024 Regnskap	4 345	3,89 %	169
2025 Budsjett*	4 550	4,00 %	182
2026 Forslag	4 900	3,90 %	190
2027 Forslag	5 150	3,70 %	190
2028 Forslag	5 425	3,65 %	198
2029 Forslag	6 670	3,35 %	224

PORSGRUNN KOMMUNE

Avsetninger og årsoppgjørssdisposisjoner

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Oppr. bud. i fjor 2025	Rev. bud. i fjor 2025	Økonomiplan			
				2026	2027	2028	2029
Overføring til investeringsregnskapt	55 000	26 000	26 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Bruk og avsetninger fond	13 597	11 838	40 778	29 336	-1 349	-6 799	-24 584
Netto avsetninger	68 597	37 838	66 778	79 336	48 651	43 201	25 416

PORSGRUNN KOMMUNE

Større grad av egenfinansiering framover

Midler fra drift – bruke netto driftsresultat

Bruk av investeringsfond

4 år med egenfinansiering på 50 mill pr år,
vil gi **10 mill årlig reduserte**
avdragskostnader – tenke langt!

Handlingsrom og omstilling

- Ligger bra an på kostnadsindekser
- Et stykke unna målet om 3% NDR
- **Mislykket omstilling koster minst 60 mill og gir negativt driftsresultat framover**
- Effektiviseringsarbeidet må bli mer målrettet
- **Handlingsrommet finner man i å redusere utgifter, øke inntekter og se mot finansiering**
- NB – budsjettet er en helhet, nye tiltak må finansieres

Sentrale staber

Nåsituasjon og utfordringer 2026-2029

Nåsituasjonen:

- Midt i en omstillingsprosess for å tydeliggjøre ledelse, avklare roller og ansvar
- Liten administrasjon for kommunestørrelsen jfr. KOSTRA tall

Utfordringer:

- Beholde og rekruttere arbeidskraft
- Evne og vilje til omstilling

Sentrale staber – Viktige prioriteringer 2026-2029

- Organisasjon- og ledelsesutvikling
- Digitalisering
- Systematisere helhetlig virksomhetsstyring

Helse og omsorg

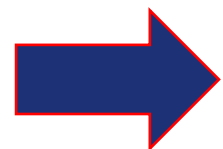
Nåsituasjon og utfordringer 2026-2029

Nåsituasjonen:

- God økonomistyring, gjennomført innsparing i 2025, som fortsetter i 2026
- OU prosess –sikre strategisk kapasitet

Utfordringer:

- Økende antall innbyggere over 80 år (330 flere i 2030)
- Økende antall yngre innbyggere med behov for omfattende tjenester
- Redusert tilgang på kvalifisert personell
- Økt utenforskap -særlig blant unge, men også i andre livsfaser
- Økende andel innbyggere med demens (2025: 2,29%, 2030: 2,64% =267 flere)

Prioritering for å ha tid og ressurser til de som trenger det mest

Helse og omsorg – Viktige prioriteringer 2026-2029

- Hjemmebaserte tjenester/ ambulante tjenester
- Teknologi
- Gode og fleksible avlastingsordninger for pårørende
 - Demenskoordinator, dagsenterplasser for personer med demens
- Omsorgsstønad
- Investeringer: sykehjem, omsorgsboliger/ trygghetsboliger, ROP bolig, småhus

Hva om utfordringen er løsningen?

- Økende antall friske pensjonister
- Utenforskap som kan mobiliseres

Oppvekst – Nåsituasjon og utfordringer 2026-2029

- 10 barnehager, 14 skoler, kulturskole, Klokkeholmen, støttetjenester (barnevern, PPT, VO, Veiviseren), NAV
- God kompetanse
- Driver godt innenfor gitte rammer

Utfordringer

- Demografiske endringer med flere eldre og færre i barnehage og skole
- Mye ledig kapasitet i skoler (34%) og barnehager (100 plasser)
- Økende individuelle behov
- Høyt utenforskap av unge

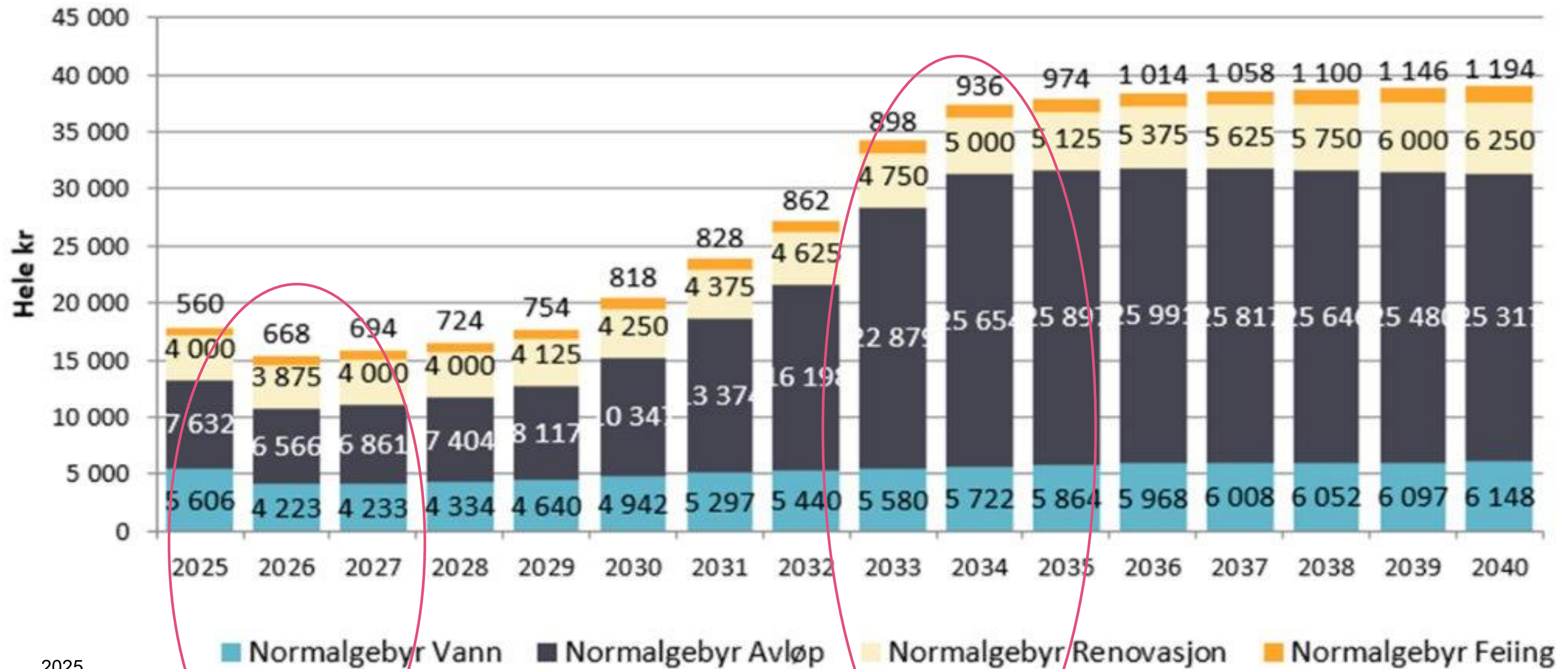
Oppvekst – Viktige prioriteringer 2026-2029

- Barnehage- og skolestruktur
- Tilpasse driften etter demografiske endringer – endret behov for tjenester
 - Fra 2025 til 2030 – ca 270 færre barn i barneskole
- Redusert overføring fra stat 55-60 millioner pga færre barn (kunnskapsgrunnlag struktur)
- Ivareta kompetansekrav og bemanningsnorm
- Organisering og mer samordning innenfor oppvekst
- Styrke "fra bekymring til handling» og oppvekstreformen
- Møte utfordringen med økt utenforskap

Samfunnsutvikling – Nåsituasjon og utfordringer 2026-2029

- Høyt brukerfokus, rask saksbehandling og god samhandling regionalt
- Stort vedlikeholdsetterslep
- Strengere miljøkrav

Normalgebyr inkl. mva.

2025

Kr. 17.798.-

Kr. 15.322.-

Kr. 37.312.-

Samfunnsutvikling – Viktige prioriteringer 2026-2029

- **Klimatiltak, flomsikring og vedlikehold**
- **Boligutvikling og eiendomsstrategi, for å møte befolkningsvekst og endrede boformer**
- **Etablering av en egen Frivillighetskoordinator**
- **Investeringer:**
 - Østre brygge
 - Omsorgsboliger
 - Arealeffektivisering og utvikling av sentrumsnære tilbud
 - Bypakke midler
 - Investeringer i vann og avløp

Oppsummert

Ansvarlig, forutsigbar og stram økonomistyring

- Stø kurs nå, men utfordrende farvann venter..
- Vi må bruke 2026 til å være i forkant av nødvendig omstilling
- Vi må evne å tenke langt og handle nå – har tro på nødvendige endringsgrep
- Vi lykkes best « Sammen om Porsgrunn» med folkevalgte, innbyggere og medarbeidere
- **Vi må ta et helhetlig ansvar sammen ansvar for gode velferdstjenester og samfunnsutvikling**

Budsjettprosessen videre

Levert til folkevalgte nå – dokumenter på hjemmesiden

- Orientering i formannskapet: 30.10.25
- Opplæring i politikermodul Framsikt: 10.11.25
- Spørsmål og svar stenges 09.12.25
- Råd og utvalg: 20.11 - 26.11
- Behandling i formannskapet: 27.11.25
- **Behandling i bystyret 11.12.25**

PORSGRUNN KOMMUNE

